

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук професора Семенюк

Людмили Миколаївни на дисертаційну роботу

Білоконь Ольги Олександровні

«Профілактика невиношування вагітності та перинатальної патології у жінок із першим абортом в анамнезі», поданої в разову спеціалізовану раду ДФ 26.613.02 при Національному університеті охорони здоров'я

України імені П. Л. Шупика МОЗ України

на здобуття наукового ступеня доктора філософії

в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина

(спеціалізація «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: доктор медичних наук, доцент, доцент кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України Вдовиченко Сергій Юрійович.

1. Актуальність обраної теми дисертації.

Одним з головних завдань сучасної акушерської науки та практики є розробка лікувальних заходів стосовно діагностики, прогнозування, профілактики та терапії патологічних станів, які зумовлюють високий рівень материнської і перинатальної захворюваності і смертності. Однією з центральних проблем в цьому напрямку є проблема невиношування вагітності та перинатальної патології. Постійне зростання частоти невиношування за відсутності суттєвого зниження репродуктивних та плодових втрат вказують на те, що дана проблема набула для України особливо важливого значення. Особливу групу ризику щодо розвитку невиношування вагітності та перинатальної патології складають жінки з різними варіантами першого медичного аборту в анамнезі. Зростання частоти хірургічних, вакуумних та медикаментозних абортів до перших пологів, яке має місце останніми роками, пов'язують з раннім початком статевого життя, недостатнім використанням сучасних методів контрацепції тощо.

Не дивлячись на значну кількість числа наукових публікацій з проблеми невиношування вагітності та перинатальної патології у жінок різних груп ризику не можна вважати її повністю вирішеною, особливо в плані ефективності використовуваних лікувально-профілактичних заходів у жінок з першим абортом в анамнезі.

Дисертаційна робота Білоконь О.О. присвячена актуальній проблемі акушерства – зниженню частоти невиношування та перинатальної патології в жінок із першим абортом в анамнезі на підставі вивчення клініко-інструментальних та морфологічних досліджень, а також удосконалення алгоритму лікувально-профілактичних заходів.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертація Білоконь Ольги Олександровни виконана у згоді з планом науково-дослідних робіт кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України.

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

У дисертації на ґрунті клініко-статистичного аналізу первинного матеріалу сформульовано й достовірно аргументовано ряд наукових положень. Так, автором установлено нові аспекти патогенезу порушень репродуктивної здоров'я у жінок із різними методиками першого переривання вагітності, які полягають у високому рівні хронічного запалення ендометрія, особливо після хірургічного аборту порівняно з вакуумним та медикаментозним, що призводить до розвитку вторинного безпліддя. Показано, що перше переривання вагітності є суттєвим фактором ризику порушень функціонального стану фетоплацентарного комплексу з виникненням плацентарної дисфункції та затримки розвитку плода, особливо після хірургічного аборту порівняно з вакуумним та медикаментозним. Науково обґрунтовано необхідність удосконалення алгоритму лікувально-профілактичних заходів у жінок із першим абортом

в анамнезі на підставі використання програвідарної підготовки ендометрія та направленої гормональної та метаболічної терапії.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

Проведені дослідження дозволяють науково обґрунтувати можливість профілактики перинатальних ускладнень у жінок із першим абортом в анамнезі, що має теоретичне значення для зниження частоти перинатальної патології у жінок групи високого ризику.

Поглиблene вивчення механізмів порушень гомеостазу та стану ендометрія у жінок із першим абортом в анамнезі зможуть дозволити більш ефективно проводити лікувально-профілактичні заходи та покращити перинатальні наслідки розродження.

5. Практичне значення результатів дослідження.

Автором вивчено клініко-анамнестичні особливості порушень репродуктивного здоров'я в жінок із різними методиками первого переривання вагітності в анамнезі. Показано порівняльні аспекти різних методик переривання першої вагітності в аспекті впливу на розвиток хронічного запалення ендометрія та виникнення вторинного беспліддя. Проведено клінічний аналіз перебігу вагітності, пологів та перинатальних наслідків у жінок із різними методиками первого аборту в анамнезі. Удосконалено та впроваджено алгоритм лікувально-профілактичних заходів у жінок із першим абортом в анамнезі щодо зниження частоти невиношування та перинатальної патології.

6. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Усі положення, висновки, рекомендації, що містяться в дисертації, науково обґрунтовані, достовірні, логічно витікають із результатів дослідень. Робота виконана на сучасному науково-методичному рівні із застосуванням принципів доказової медицини. Методики, використані автором в дослідженні, актуальні. Наукові положення, висновки,

рекомендації, які сформульовані в дисертації одержані на достатньому фактичному матеріалі. В процесі дослідження було обстежено 270 пацієнток, з яких 210 були із різними методами першого аборту в анамнезі (хірургічний, вакуумний та медикаментозний). Достатня для статистичної обробки кількість досліджень і клінічних спостережень дозволяють вважати отримані результати достовірними. Методи статистичного аналізу, які були використані в роботі, адекватні. Статистичний аналіз результатів дослідження проведений на сучасному рівні, коректно, за допомогою стандартних програм статистичного аналізу. Вірогідність отриманих наукових результатів підтверджена на практиці в основних та контрольних групах. Наведені в роботі таблиці та рисунки переконливі. Висновки конкретні і повністю підтверджуються результатами дослідження. Наведені в роботі наукові положення та рекомендації науково обґрунтовані.

7. Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення.

Дисертація викладена українською мовою на 125 сторінках комп'ютерного тексту. Дисертація побудована згідно нових вимог та складається з анотації, вступу, першого розділу, розділу матеріалів і методів досліджень, двох розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій і додатків. Дисертація ілюстрована 6 рисунками і 24 таблицями. Список використаних джерел містить 200 літературних посилань: 101 – кирилицею та 99 – латиницею та займає 25 окремих сторінок. Назва дисертації відповідає її змісту, мета та завдання сформульовані конкретно, логічно аргументовані. Основні положення дисертації чітко викладені і цілком відповідають змісту роботи та її назві.

У вступі автор обґруntовує актуальність теми, мету завдання, наукову новизну та практичну значимість одержаних результатів.

Аналіз сучасний стан проблеми профілактики невиношування вагітності та перинатальної патології у жінок з першим медичним абортом в анамнезі викладений на 30 сторінках, написаний послідовно, є логічним за змістом, складається з двох підрозділів, що відповідають суті роботи. Автор, спираючись на широкий обсяг інформації з вітчизняних та іноземних літературних джерел, аналізує сучасний стан проблеми впливу першого аборту на репродуктивне здоров'я жінок та можливості профілактики у них перинатальних ускладнень, формулює питання, які потребують розв'язання. Загалом, слід відзначити широту літературного пошуку, з наведенням великої кількості посилань на сучасні видання.

В другому розділі дисертації – «Матеріали та методи досліджень» – описаний дизайн клінічного дослідження (критерії включення та виключення вагітних в дослідження, клінічна характеристика та розподіл жінок за групами), описані методи загальних та спеціальних клінічних, інструментальних досліджень, включаючи повний опис проведених методик визначення досліджуваних показників. Описані методики відповідають встановленим вимогам і протоколам, є сучасними, інформативними, дають змогу комплексно оцінити досліджувані явища. В розділі викладені методи статистичної обробки результатів дослідження та вказано на дотримання етичних норм при проведенні досліджень.

В третьому розділі автором проведений аналіз клінічної характеристики жінок із першим абортом в анамнезі, дана оцінка факторів ризику на розвиток порушень репродуктивного здоров'я. Розділ написаний в чіткій, логічній послідовності, достатньо ілюстрований табличним і наглядним матеріалом та завершується резюме.

Основним розділом роботи є результати власних досліджень (четвертий розділ). В ньому автор детально провела аналіз функціонального стану фетоплацентарного комплексу у жінок із першим абортом в анамнезі, простежила особливості гестаційного процесу та характер

пологової діяльності у вагітних з першим абортом в анамнезі, продемонструвала клінічну ефективність удосконаленого алгоритму лікувально-профілактичних заходів. Характеризуючи, в цілому, розділи власних досліджень, необхідно підкреслити, що Білоконь О.О. провела багатогранні та об'ємні дослідження, які заслуговують на увагу як у науковому, так і в практичному плані. Кожний підрозділ завершується резюме, переліком публікацій автора, які відображають отримані результати.

Розділ «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» підсумовує багатовекторне спрямування й обсяг проведеної роботи, стисло, але вичерпно характеризує основні положення й висновки дисертації, утримує порівняльний аналіз отриманих результатів, звітує щодо наслідків впровадження удосконаленого алгоритму, дає відповідь на дискусійні питання, передуючі дослідженню й виниклі в його перебігу, порівнюючи з даними інших вітчизняних та зарубіжних дослідників.

Висновки та практичні рекомендації, які наведені в дисертації, коректні, повністю відображають зміст роботи, зроблені на основі фактичного матеріалу дисертації та статистичної достовірності отриманих результатів, відповідають завданням дослідження та свідчать про досягнення поставленої мети.

Публікації по матеріалах дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії:

1. Які показники вказують на розвиток порушень репродуктивного здоров'я жінок?
2. Який патогенетичний зв'язок функціонального стану фетоплацентарного комплексу та перинатальними наслідками розрідження?
3. Яка ланка системи «мати-плацента-плід» є найбільш вразливою у жінок з першим абортом в анамнезі?

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За матеріалами дисертації опубліковано 8 робіт, з них 5 статей: 4 – одноосібні, 1 – англійською мовою, 4 статті у наукових фахових виданнях України відповідно до переліку, 1 стаття у періодичних наукових виданнях інших країн, які входять до Європейського Союзу (Республіка Польща). Крім того, опубліковані 3 тези доповідей в матеріалах науково-практичних конференцій.

Основні положення дисертації та результати наукових досліджень повідомлені й обговорені на науково-практичних конференціях: НМАПО імені П. Л. Шупика (Київ, 2017-2020 рр.), науково-практичних семінарах з міжнародною участю «Міжнародні та вітчизняні стандарти надання гінекологічної допомоги» (Київ 29 листопада 2017 року; Київ, 20 березня 2018 року).

9. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Ідея проведення дослідження, мета і завдання сформульовані дистрантом спільно з науковим керівником – Вдовиченком Сергієм Юрійовичем. Автор самостійно провела патентні та інформаційні пошуки, аналіз наукової літератури, визначила методи дослідження.

Білоконь О.О. особисто провела дослідження, збір та аналіз клінічного матеріалу, його обробку, формування досліджуваних груп. Всі клінічні спостереження та обстеження проведено протягом виконання дисертаційного дослідження самостійно, з дотриманням протоколу біомедичного дослідження та підписанням поінформованої згоди пацієнта за дизайном, затвердженим етичною експертизою.

Аналіз результатів дослідження, їх узагальнення, статистична обробка клінічних та інструментальних досліджень, їх оформлення проведені автором самостійно.

У наукових роботах, опублікованих за темою дисертаційного дослідження в співавторстві, автору належить провідна роль у зборі клінічного матеріалу, статистичній обробці та аналізі отриманих результатів. Спільно з науковим керівником обговорені та узагальнені наукові положення дисертації, оформлені висновки та практичні рекомендації.

10. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної добросереди (академічного plagiatу, самоплагiatу, фабрикації, фальсифікації).

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного plagiatу, самоплагiatу, фабрикації, фальсифікації. Розглянувши матеріали дисертації здобувача наукового ступеню доктора філософії Білоконь Ольги Олександровни на тему: «Профілактика невиношування вагітності та перинатальної патології у жінок із першим абортом в анамнезі» встановлено, що при комп'ютерному тестуванні електронної форми дисертації та наявних за її темою публікацій через програму «Anti Plagiarism» та за допомогою системи Strike Plagiarism не виявлено академічного plagiatу в наданих матеріалах дисертації. Текст наданих матеріалів дисертації Білоконь Ольги Олександровни є оригінальним.

11. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Основні положення дисертації, удосконалений алгоритм профілактики перинатальних ускладнень впроваджено у практичну роботу двох лікувально-профілактичних закладів України: КНП «Київський міський пологовий будинок № 1» та Київський міський центр репродуктивної та перинатальної медицини.

Результати вивчення патогенезу та профілактики перинатальних ускладнень включені в програму лекцій, практичних і семінарських занять та використовуються в навчальному процесі кафедри акушерства,

гінекології та перинатології НУОЗ України імені П. Л. Шупика, кафедри акушерства та гінекології імені професора І.Д. Ланового Івано-Франківського національного медичного університету.

12. Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради.

Дисертація Білоконь Ольги Олександровни на тему «Профілактика невиношування вагітності та перинатальної патології у жінок із першим абортом в анамнезі» відповідає паспорту спеціальності 14.01.01 «Акушерство та гінекологія». Дисертація повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради ДФ 26.613.02.

13. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота Білоконь Ольги Олександровни «Профілактика невиношування вагітності та перинатальної патології у жінок із першим абортом в анамнезі», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасного акушерства, є закінченим науковим дослідженням, яке містить нові положення і нові науково обґрунтовані результати, що загалом розв'язують важливе науково-практичне завдання щодо зниження частоти невиношування та перинатальної патології в жінок із першим абортом в анамнезі на підставі вивчення клініко-інструментальних та морфологічних досліджень, а також удосконалення алгоритму лікувально-профілактичних заходів.

Виходячи з актуальності, за об'ємом та рівнем досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Білоконь Ольги Олександровни «Профілактика невиношування вагітності та перинатальної патології у жінок із першим абортом в анамнезі» повністю відповідає вимогам п.10

Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Акушерство та гінекологія»), затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 № 167 та вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, та її автор Білоконь Ольга Олександровна повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний опонент:

зав. відділу репродуктивної
медицини та хірургії Українського
науково-практичного центру
ендокринної хірургії, трансплантації
ендокринних органів і тканин МОЗ України
доктор медичних наук, професор

Л. М. Семенюк

*Фідченко І. М. Семенюк заохочено
заб. відділу управління засобами
ліцензування І. Р.*

